

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **I. J.**, zast. Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. Eur., advokátem, se sídlem Karolinská 654/2, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 6. 2011, č. j. 63 Az 12/2010 – 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Obsah napadeného rozhodnutí žalovaného

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 11. 2010, č. j. OAM-209/LE-BE02-PA03-2010, nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999, o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný poukázal to, že žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany předcházelo vydání rozhodnutí Služby cizinecké policie, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, Inspektorát cizinecké policie Plzeň ze dne 13. 8. 2010, č. j. CPPL-16392/ČJ-2010-034064-KP, kterým bylo žalobkyni uloženo správní vyhoštění, přičemž doba, po kterou nelze umožnit vstup na území České

republiky, byla stanovena na pět let. Rozhodnutí o správním vyhoštění bylo vydáno poté, co se žalobkyně během pobytové kontroly cizineckou policií v prostorách nočního klubu Lyon, na adrese Vejprnická 139, Plzeň, nejprve pokusila o útěk a poté prokázala cizím cestovním dokladem s padělanou ID stranou. Žalovaný vyložil, že žalobkyně pochází z Kamerunu, kde žila v malé vesnici Bakou a pracovala v zemědělství. Zemi opustila v červenci 2009, když po matčině smrti zůstala sama se svým hluchoněmým bratrem a nechtěla se vrátit do domu, kde dříve žili. Do České republiky přicestovala dne 15. 7. 2009, přičemž k opuštění vlasti jí pomohl neznámý „bílý muž“. Cestu nevnímala, neboť její větší část absolvovala pod vlivem tablet, které jí muž podal. Po příjezdu do Česka se seznámila se dvěma dívkami, které ji přiměly k tomu, že začala pracovat jako tanečnice v nočním klubu.

[2] Žalovaný dospěl k závěru, že důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany je její snaha zajistit si legální pobyt v České republice, tak aby se nemusela vrátit do Kamerunu, kde se obává toho, že tam již nikoho nemá. Výpovědi žalobkyně žalovaný posuzoval na pozadí informací o politické a ekonomické situaci a stavu a dodržování lidských práv v Kamerunské republice, konkrétně informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 15. 6. 2010, č. j. 107757/2010-LPTP, a aktuálních informací z Infobanky České tiskové kanceláře ohledně situace v Kamerunu. Tyto podklady byly vzhledem k situaci žalobkyně dostačující, a žalovaný tak již nevyužil zprávu Ministerstva zahraničí USA ze dne 25. 2. 2010 o dodržování lidských práv v Kamerunu za rok 2008. V rozhodnutí postupně vymezil jednotlivé formy mezinárodní ochrany a na základě aplikace zákonných podmínek na osobu žalobkyně dospěl k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, jakož ani doplňkové ochrany.

II.
Řízení před krajským soudem

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou ze dne 20. 12. 2010, ve které navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítala, že žalovaný v řízení o udělení azylu porušil § 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný řádně neprověřil skutečnosti, týkající se nedobrovolného zavlečení žalobkyně do České republiky, a to přesto, že tyto skutečnosti vyplynuly z průběhu řízení. Zemi původu opustila bez vlastního souhlasu, pod vlivem léků a s omezením osobní svobody. Stala se obětí sexuálního násilí a obchodu s lidmi, a má proto odůvodněný strach z pronásledování z důvodu pohlaví, který je posilován tím, že pochází z rurálního prostředí a má velmi omezené vzdělání. Žalobkyně je přesvědčena, že jsou u ní naplněny zákonné předpoklady pro udělení azylu, popř. doplňkové ochrany, neboť v případě návratu do vlasti jí hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[4] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 7. 6. 2011, č. j. 63 Az 12/2010 – 51, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění poukázal na ustanovení § 12 písm. a) a b) ve spojení s § 2 odst. 8, § 13 odst. 1 a 2, § 14 zákona o azylu, a dále na § 14a odst. 1 a 2 a § 14b odst. 1 a 2 téhož zákona a analyzoval zprávy o situaci v Kamerunu, zejména zprávu Ministerstva zahraničí USA ze dne 11. 3. 2010, o dodržování

lidských práv v Kamerunu za rok 2009, kterou žalobkyně předložila soudu a navrhla k provedení důkazu. Dospěl k závěru, že žalobkyně neopustila zemi původu z důvodu pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, přičemž tyto důvody ani netvrdila. Zemi původu opustila dobrovolně, bez nátlaku, bez násilí, odjela bez dokladů v podpalubí lodi, přičemž zde proti ní není a nikdy nebylo vedeno trestní stíhání. Nikdy nebyla členem žádné politické strany ani jiné organizace. Žalobkyně má základní vzdělání, nemá kam jít a nechce se vrátit. Krajský soud dále uvedl, že podle relevantních informací nehrozí kamerunským občanům, žádajícím v zahraničí o mezinárodní ochranu, po návratu postih ze strany státních orgánů a i vzhledem k velké toleranci kamerunských orgánů vůči uprchlíkům ze sousedních zemí je tato možnost málo pravděpodobná. U žalobkyně nejsou dány ani důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu a nejedná se ani o případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 téhož zákona.

[5] V případě žalobkyně nebyly krajským soudem zjištěny ani důvodné obavy, že by jí v případě vrácení do země původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, a nejsou u ní tedy splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany, a to ani podle § 14b téhož zákona. Žalobkyně ostatně před správním orgánem ani nic takového netvrdila, když uvedla, že ve vlasti neměla potíže se státními orgány ani se soukromými osobami. Měla toliko problém spočívající v tom, že se po úmrtí matky nechtěla vrátit domů. Neuvedla, že by se ve vlasti stala obětí sexuálního násilí ani že by se jej v případě návratu do vlasti obávala. Zprávy o situaci v Kamerunu svědčí o tom, že v zemi byly přijaty zákony potírající kriminalitu v oblasti obchodování se ženami, tamní vláda je však účinně neprosazuje; zprávy v tomto ohledu konstatují obecný problém, nijak se však netýkají konkrétní situace žalobkyně, která sexuální násilí na své osobě netvrdila a ani se jej neobávala. Nebyla ani obětí domácího násilí. Pokud v žalobě namítala své nedobrovolné zavlečení do České republiky, pak toto tvrzení je v rozporu s jejími tvrzeními v průběhu řízení před žalovaným, kde uvedla, že zemi původu opustila dobrovolně. Po příjezdu do Česka se mohla volně pohybovat, přičemž se neobrátila s žádostí o pomoc na zastupitelský úřad své vlasti. Okolnost, že se po smrti matky nacházela v tíživé sociální situaci, pak nelze hodnotit jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud uzavřel, že institut mezinárodní ochrany slouží jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či jsou ohroženi vážnou újmou, nelze jej však pojímat jako jeden z prostředků legalizace pobytu cizince na území České republiky, jako určité náhradní řešení v případech, kdy cizinec nesplňuje podmínky zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Neshledal rovněž žádné pochybení žalovaného v řízení k vydání napadeného rozhodnutí.

III.
Obsah kasační stížnosti

[6] Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) bránila kasační stížností ze dne 4. 7. 2011, podanou v rozsahu výroku o zamítnutí žaloby, z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve které navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Namítala porušení čl. 4 odst. 3 písm. b) směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které

musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), a dále § 3 a 50 správního řádu. Žalovaný podle ní pochybil, pokud nezohlednil skutečnosti, které v rámci řízení naznačovala, tedy že náleží do skupiny osob se zvláštními potřebami, konkrétně že se stala obětí sexuálního násilí a obchodu s lidmi, když byla do Evropy přivlečena po uvedení v omyl a po dobu cesty jí byly podávány neznámé medikamenty. Žalovaný si měl opatřit odpovídající důkazy, které toto tvrzení potvrdí či vyvrátí (např. psychologický či lékařský posudek), resp. poskytnout stěžovatelce prostor se k těmto skutečnostem plně vyjádřit. Mimoto měl žalovaný zohlednit osobní situaci stěžovatelky, zejména špatný psychický stav, negramotnost, omezenou intelektuální kapacitu či sociální původ. Krajský soud pak na tyto námitky, uváděné v žalobě, odpovídajícím způsobem nezareagoval.

[7] V doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 7. 2012, podaném zástupcem, kterého si k výzvě soudu zvolila, stěžovatelka znovu namítala pochybení žalovaného při dokazování. Žalovaný podle jejího přesvědčení porušil zásadu „v případě pochybností ve prospěch žadatele“, zakotvenou v čl. 4 odst. 1 a 5 kvalifikační směrnice a platnou i v prostředí českého azylového práva. V této souvislosti poukázala na nedostatky transpozice čl. 4 odst. 3 kvalifikační směrnice do českého právního řádu, zejména § 49a zákona o azylu. Vzhledem k tomu, že důkazní břemeno je v řízení o udělení mezinárodní ochrany vychýleno ve prospěch žadatele, nelze stěžovatelce přičítat k tíži, že žalovaný neprovedl odpovídající důkazy v návaznosti na azylově relevantní tvrzení stěžovatelky, týkající se zejména okolností jejího zavlečení do České republiky. Žalovaný si měl opatřit psychologickou či lékařskou zprávu nebo provést dodatečný pohovor k objasnění skutečností týkajících se podezření na sexuální násilí a obchod s lidmi, a to zejména s ohledem na zranitelnost stěžovatelky.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 21. 2. 2012 navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost. Je názoru, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu, s jehož odůvodněním se plně ztotožňuje, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis s tím, že se v odůvodnění svého napadeného rozhodnutí řádně a podrobně vypořádal se všemi stěžovatelkou tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Vycházel přitom zejména z výpovědí stěžovatelky, které porovnal s informacemi o zemi původu. Stěžovatelka v řízení neuvedla žádné skutečnosti ani obavy, které by vypovídaly o tom, že by byla osobou se zvláštními potřebami, že by se stala obětí sexuálního násilí. V zemi původu se rovněž nepokusila svoji situaci žádným způsobem řešit, zejména nevyhledala pomoc poté, co po smrti matky zůstala s pláčem na ulici a nechtěla nadále žít v domě, kde došlo k úmrtí matky a následnému pohřebnímu obřadu. Nelze proto tvrdit, že by kamerunské státní orgány nebyly schopny stěžovatelce pomoci, a že by tak byla odkázána na pomoc mezinárodní.

IV.
Posouzení zákonných náležitostí kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu

s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle písm. a) tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“* Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popřípadě je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen. Podle písm. b) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené *„vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“*

V.
Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatelka především namítala pochybení žalovaného spočívající v tom, že nezohlednil skutečnosti, které v rámci řízení naznačovala, totiž že náleží do skupiny osob se zvláštními potřebami, konkrétně že se stala obětí sexuálního násilí a obchodu s lidmi, když byla do Evropy zavlečena po uvedení v omyl a po dobu cesty jí byly podávány neznámé medikamenty. Stěžovatelka je přesvědčena, že žalovaný porušil zákon a konstantní judikaturu správních soudů, pokud si neopatřil odpovídající důkazy, které by tato azylově relevantní tvrzení stěžovatelky potvrdily či vyvrátily. Mohlo se jednat o psychologický či lékařský posudek, popř. měl žalovaný poskytnout stěžovatelce prostor se k těmto skutečnostem plně vyjádřit v rámci dodatečného pohovoru. Žalovaný měl mimoto zohlednit osobní situaci a zranitelnost stěžovatelky, zejména její špatný psychický stav, negramotnost, omezenou intelektuální kapacitu či sociální původ. Krajský soud pak na tyto námitky, uváděné již v žalobě, odpovídajícím způsobem nezareagoval.

[13] Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou.

[14] Podle § 49a zákona o azylu *„žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen v průběhu řízení poskytovat ministerstvu nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí.“*

[15] Podle čl. 4 odst. 1 kvalifikační směrnice *„členské státy mohou pokládat za povinnost žadatele předložit co nejdříve všechny náležitosti potřebné k doložení žádosti o mezinárodní ochranu. Povinností členského státu je posoudit významné náležitosti žádosti ve spolupráci se žadatelem.“* Podle odst. 3 písm. b) a c) téhož ustanovení *„posouzení žádosti o mezinárodní ochranu se provádí jednotlivě a jsou při něm zohledněny významná prohlášení a dokumenty předložené žadatelem, včetně informací o tom, zda žadatel byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu; konkrétní postavení a osobní situace žadatele, včetně takových faktorů jako jsou původ, pohlaví a věk, aby na základě osobní situace žadatele bylo možno posoudit, zda by jednání, kterým žadatel byl nebo mohl být vystaven, mohla být považována za pronásledování nebo vážnou újmu.“* Podle odst. 5 téhož ustanovení *„uplatňují-li členské státy zásadu, podle které je povinností žadatele, aby žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil, a nejsou-li jednotlivá prohlášení žadatele doložena písemnými nebo jinými doklady, nevyžadují tato prohlášení důkazy při splnění těchto podmínek: a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil; b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí; c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele; d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil; e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.“*

[16] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný neporušil uvedená ustanovení zákona o azylu, jakož ani kvalifikační směrnice, když u zde obsažených norem je dána povinnost eurokonformního výkladu, popř. přímý účinek z důvodu deficitní implementace do zákona o azylu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publikován pod č. 1749/2009 Sb. NSS, všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>). Žalovaný nepochybil, pokud v řízení neprováděl další dokazování, např. formou psychologického či lékařského posudku či na bázi dodatečného pohovoru, zaměřeného na prověření, zda se stěžovatelka stala obětí sexuálního násilí a obchodu s lidmi. Nelze totiž než konstatovat, že stěžovatelka v řízení před žalovaným žádná tvrzení v tomto smyslu neuváděla, ba tyto skutečnosti ani žádným způsobem nenaznačovala.

[17] Ze správního spisu se podává, že stěžovatelka přicestovala do České republiky dne 15. 7. 2009. Prohlášení o mezinárodní ochraně učinila dne 18. 8. 2010, a to poté, co bylo dne 13. 8. 2010 vydáno a stěžovatelce téhož dne doručeno rozhodnutí cizinecké policie, kterým jí bylo uloženo správní vyhoštění, přičemž doba, po kterou nelze umožnit vstup na území České republiky, byla stanovena na pět let. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 9. 2010, resp. při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany vedeném dne 7. 9. 2010 stěžovatelka uvedla, že z Kamerunu odcestovala poté, co jí zemřela matka, ona zůstala sama se svým hluchoněmým bratrem a do domu, kde dříve žili, se nemohla vrátit, protože tam probíhal pohřební obřad matky. Nějaký muž, běloch, jí následně pomohl odjet do České republiky, a to v podpalubí lodi a bez dokladů. Tentýž muž ji následně posadil do auta a dovezl do Prahy. Během cesty jí opakovaně podával tablety, které pozřela a které ji omámily tak, že nevnímala průběh cesty; celou cestu prospala. V Praze „u sochy jezdce na místě, které se jmenuje muzeum“ ji tento muž opustil. Ona oslovila dvě dívky, které ji navedly mezi další Afričany, zde se jí ujaly dvě ženy a odvedly ji k sobě domů. Po cca 3 měsících, kdy u nich bydlela a uklízela, jí řekly, že bude

muset pracovat, a zavedly ji do klubu, kde začala působit jako tanečnice. Pokud měla volno, mohla se sama pohybovat mimo klub, např. si jít nakoupit do supermarketu. Takto pracovala nejprve v Praze a poté v Plzni, kde byla zadržena policií. O azyl požádala poté, co byla o této možnosti poučena příslušníky cizinecké policie a následně pracovníky pobytového střediska, a to proto, že nemá kam jít a nechce se vrátit; v České republice by chtěla žít a pracovat v zemědělství. V zemi původu jí nikdo neubližoval a neměla zde žádné problémy se státními orgány, úřady, soudy, policií či armádou, jakož ani kvůli své rase, národnosti, pohlaví či náboženskému přesvědčení. V řízení o udělení mezinárodní ochrany byla zastoupena pracovnicí neziskové organizace ASIM (Asociace pro právní otázky imigrace, o.s.).

[18] Jak vyplývá z právě uvedeného, v řízení před správním orgánem nevyšlo žádným způsobem najevo, že by se stěžovatelka stala obětí sexuálního násilí či obchodu s lidmi, jakož ani, že by byla do Evropy zavlečena. Z tvrzení stěžovatelky v tomto řízení, v němž byla rovněž zastoupena pracovnicí občanského sdružení, které se věnuje právní pomoci uprchlíků, a do řízení tedy vstoupilo právě z důvodu řádné ochrany práv stěžovatelky, je zjevné a nepochybné, že stěžovatelka nebyla do Evropy zavlečena, nýbrž že z Kamerunu odcestovala poté, co jí zemřela matka a ona zůstala sama a odmítala se vrátit do domu, v němž s matkou dříve žila, poté, co zde proběhl pohřební obřad matky. Zemi původu opustila dobrovolně a – jak doslova uvedla – „za pomoci bílého muže“, který ji dopravil do Prahy a zde ji opustil. Stěžovatelka neuvedla ani žádným způsobem nenaznačila, že by proti ní bylo během cesty použito jakékoli formy násilí. Za násilí přitom nelze považovat skutečnost, že stěžovatelce byly během cesty opakovaně podávány tablety, které stěžovatelka dobrovolně pozřela a následně byla údajně omámena a celou cestu prospala. V Praze se stěžovatelky ujaly dvě ženy z Afriky, které ji ubytovaly a po cca 3 měsících pobytu nabídly a zprostředkovaly práci tanečnice v nočním klubu. Z tvrzení stěžovatelky je evidentní, že tuto práci vykonávala dobrovolně a dostávala za ni zaplaceno, a pokud měla volno, mohla se volně pohybovat mimo klub, např. si jít nakoupit do supermarketu. O azyl požádala teprve poté, co byla v rámci pobytové kontroly zadržena v klubu, kde pracovala, a bylo jí uloženo správní vyhoštění. Žádost o azyl pak odůvodnila toliko tím, že nemá kam jít a nechce se vrátit do země původu, kde nikoho nemá.

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný zcela dostál požadavkům na zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí, jak jsou tyto vymezeny § 49a zákona o azylu a čl. 4 odst. 1, odst. 3 písm. b) a c) a odst. 5 kvalifikační směrnice. Stěžovatelka se v řízení před správním orgánem žádným způsobem nevyjádřila o jakékoli formě sexuálního násilí či obchodu s lidmi, jehož by se byla stala obětí, a ohledně těchto skutečností tedy v řízení nevyvstaly ani jakékoli pochybnosti. Pokud snad k něčemu takovému v minulosti došlo, nelze žalovanému vytýkat, že se o těchto skutečnostech nedozvěděl a žádným způsobem je dále neprověřoval za situace, kdy se stěžovatelka (ani prostřednictvím zvoleného zástupce jako specialisty na azylové právo) o ničem takovém nezmínila, a neposkytla tak žalovanému nezbytnou součinnost ve smyslu § 49a zákona o azylu. Žalovaný rovněž v intencích výše uvedených ustanovení kvalifikační směrnice řádně posoudil veškerá tvrzení stěžovatelky a zohlednil též její konkrétní postavení a osobní situaci. V projednávané věci nelze ve prospěch stěžovatelky aplikovat ani čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, neboť omezení důkazní povinnosti by bylo lze stěžovatelce přiznat teprve tehdy, pokud by vynaložila skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnila, resp. souvisle

a hodnověrně uvedla relevantní skutečnosti týkající se sexuálního násilí či obchodu s lidmi, jehož se měla stát obětí; k tomu však nedošlo. Stěžovatelka rovněž nepožádala o mezinárodní ochranu v nejkratším možném čase, když do České republiky přicestovala dne 15. 7. 2009, o mezinárodní ochranu však požádala teprve dne 18. 8. 2010, tedy po více než 13 měsících a až poté, co byla zajištěna cizineckou policií a bylo jí uloženo správní vyhoštění.

[20] V této souvislosti lze poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 – 79, v němž zdejší soud judikoval, že *„pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“* V rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že *„pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat.“* (...) Teprve *„v případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.“* Poukázat lze dále např. na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 – 47, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 1 Azs 22/2004 – 42, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47.

[21] Na pozadí výše uvedených skutečností je Nejvyšší správní soud nucen vyhodnotit tvrzení uváděná stěžovatelkou v řízení před krajským soudem a následně rovněž v kasační stížnosti, totiž že se stala obětí sexuálního násilí a obchodu s lidmi, jako zcela nevěrohodná a účelová. Stejně tak je třeba dospět k závěru, že v řízení před správními orgány, jakož ani soudy nevyšlo žádným způsobem najevo, a to ani v rovině podezření či relevantních domněnek, že by stěžovatelka náležela do skupiny osob se zvláštními potřebami. Nebyly proto dány ani důvody pro zvláštní ohled na osobní situaci a zranitelnost stěžovatelky, v řízení se rovněž nijak neprojevil její případný špatný psychický stav. Co se týče sociálního původu a pouze velmi omezeného vzdělání a gramotnosti stěžovatelky, Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný tyto okolnosti řádně zohlednil a tyto se projevily jak ve způsobu vedení řízení, tak i v napadeném rozhodnutí, v němž vyšel z toho, že žalobkyně pochází z malé kamerunské vesnice Bakou, kde pracovala v zemědělství, a poukázal na to, že stěžovatelka chodila pravidelně do školy pouze po dobu dvou let; školu začala navštěvovat, když jí bylo deset let, leč po smrti otce neměla rodina na její další vzdělávání peníze, a stěžovatelka proto pomáhala matce na poli.

VI.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, napadeného rozhodnutí žalovaného a další spisové dokumentace k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatelka neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu